

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Depisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 2. januarja 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 1.

Za gospodarsko obrambo Slovenije.

(Govor gospoda Ivana Jelačina ml. v plenarni seji zbornice za trgovino, obrt in industrijo dne 11. dec. 1925.)

Izvajanja gospoda Josipa Lenarčiča so zadela v živo. Če človek sledi raznim razpravam naših plenarnih sej, ki so se vršile tekom zadnjih sedmih let, mora priti do zaključka, da se nahajamo leto za letom v težjem položaju. Dobra volja, navdušenost in, če smemo to tako imenovati tudi ambicija gospodarskih krogov v Sloveniji, ki nas je držala nad vodo, da nismo utonili, tista dobra volja gineva in klonil nam bo pogum, če se bo nadaljevalo s tem sistemom. Gospod Lenarčič je domneval razne razlage, jaz sem mnenja, da je to zistem in mislim, da sem zadel pravo. Naj se ne tolmači krivo, ako rečem, da se sistematično dela proti interesom slovenskega gospodarstva. Ne morem se izraziti drugače, ker je naša korporacija zastopnica interesov slovenske industrije, slovenske trgovine in slovenske obrti, proti katerim je v prvi vrsti naprt demontažni zistem.

To kar se danes godi, je proti zdravemu razumu, proti zakonom narave. Ako smo to zemljo, kjer smo se rodili, kjer smo doma in katero so razkrivali za bogato, ki pa je v resnici siromašna, vzljubili, naj se nam tega nikakor ne vzame za slabo. Vsak človek ljubi oni kraj, kjer je prišel na svet. Zakaj ljubi Dalmatince svojo krušno grudo? Dasi ni Dalmacija rodovitna, jo vendar ljubi, oklepa se te zemlje in pravi, da je tu bodočnost naše države, ker je tu morje. Tako lahko rečemo tudi mi Slovenci o naši domovini.

Morda nam ne bo mogoče zaposliti vsega naraščajajočega doma in naravno je, da bo treba ponetrirati v druge pokrajine. Kdor to ovira, je proti naši državi, v katero smo stopili z navdušenjem in katero smo tudi vzljubili.

Naj mi bo dovoljeno, da k izvajanjem g. svetnika Lenarčiča dostavim tudi jaz nekaj pripomb, specialno glede g. Saviča, ki je tipičen reprezentant onih, ki kljubujejo našim interesom in ki nasprotujejo vsakokrat, ko gre za vprašanje gospodarskega napredka Slovenije. Četudi se najdejo posamezniki, ki pravijo, da so pri g. Saviču kaj dosegli, so to drobtinice v primeru s škodami, ki nam jih povzročajo zistem, ki ga izvaja g. Savič in ki skuša s takšnim fanatizmom prodreti celo napram vojaškemu krogu.

Spouštujem osebno g. Saviča, saj se tudi on trudi za dosego svojih tendenc po svojem načinu, toda to kar mi je g. Savič napravil na gospodarskem kongresu v Skoplju, presega vse meje. Šel je tako daleč, da si je na skupni večerji, kjer so bili zbrani okoli trgovinskega ministra dr. Krizmana in finančnega ministra dr. Stojadinovića zastopniki gospodarskih krogov iz cele naše države, dovolil neokusno šalo, da je v govoru izjavil, da ima samo eno željo in sicer to, da naj finančni minister za vsaj 3 leta osvobodijo »bratce« Slovence od plačanja vseh davkov. Tako dejanje si je mogel dovoliti samo g. Savič, toda že tam sem mu zagotovil, da se revanžiram. Drugi dan, ko smo prišli zopet skupaj, sem hotel, da mu za to plačam in sem pri banketu izjavil, da Slovenci odklanjamo vsako milost, zavedamo se, da plačamo točno vse predpisane davke, zahtevamo samo pravično obdavčitev. Pripravljanje prisotnih mi je bilo v dokaz, da so vsi obsojali besede g. Saviča.

Če si je g. Savič ogledal kako podjetje v Sloveniji je končal vsak refren z besedami: »Škoda, da ni to podjetje pri nas«. Vprašam se, kaj hoče g. Savič? Želi, da vse demontiramo, da se preselimo? Ali naj postane iz Slovenije puščava? Imamo 1000 km obali, imamo tovarne za cement, karbid, še neizrabljene vodne sile, ladjedelnice, luške naprave itd. Ali hoče g. Savič razvoj tega življenja ovirati in vse demontirati?

Poglejmo si kako delajo v tem oziru druge države. Nočem reči, da naj nam bo Avstrija za vzgled, ki je imela mnogo slabega, pa tudi mnogo dobrega, toda mi vemo, da se je v Monfalconu zgradila velika ladjedelnica, dasi je ležalo to mesto ob meji. Mi vemo, kako je država podpirala v Trstu vse mogoče gospodarske naprave, dasi je bil tudi Trst vedno izpostavljen sovražnemu napadu. Toda, ako stojimo na tem stališču, je tudi Dalmacija ogrožena od sovražnika in, ako bi bil g. Savič dosleden, bi moral tudi glede Dalmacije, ki predstavlja naša vrata v široki svet, delati isto, kar dela glede Slovenije. Menim, da bi morali končati s tem boleznim fantaziranjem o bodočnosti. Mi se nečemo igrati več vojake, mi hočemo mirnega razvoja. Mi živimo od obrtnega dela, katerega se ne moremo učiti v južnih krajih, v Djevdjeliji ali kje drugje. Naj se nam tega ne vzame za slabo, kajti to je delo za državo, ki jo najmanj tako ljubimo, kakor jo ljubi vsak drugi. Bili so pri nas posamezniki, ki so si s svojo lastno energijo, po lastni inicijativi ustanovili svojo obrt, toda vse delo, vsa dobra volja se je postavila v neko čudno luč, češ, da mi kvarimo pravi razvoj našega gospodarstva samo radi tega, ker ne prehajamo z delom v druge kraje. Če je matica obrtne delavnosti tu, če je tu pogon, tedaj nam tega ne uničujte, ne ubijajte dobre volje. Končati bi bilo treba že s tem zistemom. Če je davčna peza tako velika, da pride eden za drugim na boben, ako je kupa življenja do vrha polna, bi moral vsakdo uvideti, da je pač zadnji čas, da končamo s tem. Ne moremo misliti, da bi se našel v naših političnih krogih in tudi drugod sploh kdo, ki ne bi podprl naša stremljenja, ki so v prid cele države.

(Živahno, vsestransko odobravanje.)

Zunanja trgovina Italije.

Italijanska izvozna in uvozna statistika prvih devetih mesecev leta 1925 nam nudi sledečo sliko (številke pomenijo milijone lir):

	uvoz	izvoz	razlika
Francija	1723	1436	— 287
Anglija	2026	1386	— 640
Nemčija	1507	1422	— 85
Švica	367	1167	+ 800
Zed. države	5040	1336	— 3704
Avstrija	473	514	— 41
Češkoslovaška	357	124	+ 233
Argentinijska	1091	1336	+ 245
Ostale države	7213	4019	— 3194
Skupaj	19.797	12.990	— 6807

V prvih devetih mesecih leta 1924 je znašal celokupen uvoz 13.794, izvoz 9785, tedaj je bila zunanja trgovina v letu 1924 pasivna za 4009 milijonov lir.

Statistika za leto 1925 nam napram statistiki za leto 1924 kaže, da je uvoz napram letu 1924 porastel za 6003 milijone lir, izvoz pa za 3205 milijonov lir. Trgovinska bilanca se je v razmerju z letom 1925, v letu 1924 poslabšala za 2798 milijonov lir; od meseca julija dalje pa se je znatno zboljšala.

Med državami, v katere je Italija več

izvažala nego od tam uvažala, stoji na prvem mestu Švica, na drugem Argentinijska in na zadnjem mestu Avstrija. Italijanska zunanja trgovina s Francijo je bila skozi vseh osem mesecev leta 1925 pasivna. V septembru pa je bilo mogoče zaznamovati nekako ravnotežje. Pasivnost napram Nemčiji je prav majhna. Pomisliti pa moramo, da se Nemčija nahaja v hudi industrijski in finančni krizi in da bo napenjala vse sile, da bi v Italijo čimveč izvažala že z ozirom na sklenjeno trgovinsko pogodbo.

Največjo pasivnost zaznamuje trgovinska bilanca v prometu z Zedinjenimi državami. Izkazuje namreč pasivnost v znesku 3704 milijone lir. To pasivnost pa je treba pripisovati ogromnemu uvozu ameriškega žita v Italijo. Sledi ji Anglija s 640 milijoni, Češkoslovaška z 233 milijoni in ostale države s 3191 milijoni lir.

Deljivost možna tudi pri kreditnih kupih »počrez«.

Nanovo ustanovljena lesna tvrdka je kupila s pogodbo 1. aprila 1923 od tožnice ves njen, pri banki v komisiji nahajajoči se les »počrez« za ceno 300.000 Din. Kdaj naj bi se blago prevzelo, ni bilo izrečno dogovorjeno; kupnina pa naj bi se plačala v dveh obrokih, 100.000 Din do 1. maja, ostanek 200.000 Din 1. junija. — Na podstavi te pogodbe je prevzela ta tvrdka dve tretjini lesa, plačala je pa po 100.000 Din. Ostanek plačati se brani, češ, da je prodajalka zabranila banki X., da ji izroči še ostalo tretjino kupljenega lesa.

Stranki sta prišli namreč navzkriž glede tega, koliko je lesa s to pogodbo bilo kupljenega in prodanega. Prodajalka trdi, da je kupčica že ves prodani je les prejela in jo toži za plačilo ostanka kupnine 200.000 Din. Toženka priznava sicer, da je prejela lesa več nego ga je doslej plačala s prvim obrokom 100.000 Din, in sicer za 100.000 Din več; upira se pa plačilu ostanka kupnine, češ, da ji gre iz pogodbe še ena tretjina lesa, da torej toženka pogodbe še ni izpolnila in da nastopi zanj zaveza, plačati ostanek kupnine 200.000 Din še le, ko toženka svojo zamudo popravi in ji izroči še zadnjo tretjino kupljenega lesa.

Pravdno sodišče je po prejetih dokazih ugotovilo, da ima glede množine lesa, ki je predmet kupoprodajni pogodbi, toženka prav, in je zavrnilo tožbeni zahtevek na plačilo 200.000 Din popolnoma. — Toženka plačila še ni upravičena zahtevati, ker še ni izpolnila pogodbe, katero razlaga, kakor rečeno, napačno glede množine prodanega lesa. Toženka tvrdka si v pogobi ni bila pridržala nobenega roka za dobavo, t. j. izročitev vsega pogojenega lesa. Zato je po čl. 326. trg. zak. zavezana, da izroči blago toženki takoj. Pa tudi smoter kupčiji je bil tak, da pride novoustanovljena toženka tvrdka čimprej do večje lesne zaloge, kar so zaslišane pričbe še posebej poudarjale. Toženka je torej kršila pogodbo s tem, da je del lesa pridržala. — Toženi tvrdki pa je nasprotno bil v pogobi dovoljen odlog za plačilo do 1. maja in do 1. junija. Zbog tega odločajo glede vse kupčije, torej tudi glede plačila kriteriji kreditnega kupa. Po tem pa kupčica, t. j. tožena stranka ni dolžna plačati kupnine niti pri predaji blaga, temveč

šele v določenem roku, potem ko je prejela v redu vse blago. Ker pa toženica toženki še ni izročila vsega blaga, tudi noben del kupnine še ni došel v plačilo. Toženka torej ni v zamudi s plačilom, pač pa je toženica v zamudi z izročitvijo lesa. Res je sicer toženka že plačala oni del kupnine, ki bi po pogodbi zapadel dne 1. maja. Toda to se je zgodilo le zbog zamudne sodbe z dne 3. junija, ker se toženka iz nepojasnjenega razloga ni udeležila prvega naroka. Ne more se pa vzeti, da bi bila toženka s tem priznala in pristala na tožnično razlago pogodbe, zlasti ker je dokazano po njenih pismih 20. aprila in 24. julija, da je vedno vztrajala na tem, da ji mora toženica izročiti tudi še ostanek blaga. Dokler torej toženica ne izpolni pogodbe popolnoma, ne more zahtevati niti delnega plačila kupnine.

Prizivno sodišče pa je obsodilo toženko na plačilo 100.000 Din s pripadki, višji tožbeni zahtevek za zadnjih 100.000 Din pa zavrnilo. — Za presojo v pravnem pogledu so važne po mnenju prizivnega sodišča osobito nastopne ugotovitve. Pri določitvi kupnine 300.000 Din sta stranki imeli pred očmi določeno količino lesa. Nesporno pa je, da je doslej toženka prevzela dve tretjini blaga, zadnje tretjine pa ni mogla dobiti. Iz tega položaja kakor tudi iz dejstva, da je bila kupnina kreditirana in plačljiva v dveh obrokih, sklepa prva sodba, da toženica pogodbe ni izpolnila do preteka plačilnih rokov in da radi tega tudi toženka ni dolžna plačati ostanka kupnine. Prvo sodišče ima torej po eni in po drugi strani dolgočasno dajatev za popolno enoto, ki je nedeljiva. Tak pravni nazor podpira dejstvo, da se je določila za vso, po meri in številu nedoločeno količino tega lesa počrez pavšalna kupnina; a podpira ga le na videz. Posneti je vsemu stvarnemu položaju, da sta stranki in predvsem tudi tožena stranka pojmovali pogodbo drugače, in sicer tako, da je izpolnitev pogodbe deljiva na obeh straneh, torej tudi na strani prodajalke. Toženka trguje z lesom. Gospodarsko ji je dobrodošla vsaka količina lesa, ki jo je mogla dobiti. Zanj ima torej pozitiven gospodarski pomen, če je od prodane količine lesa že prejela dve tretjini. Drugače bi bilo, če bi bila toženka namenila vso kupljeno količino lesa v določen namen in bi tega namena niti ne mogla uresničiti pred popolnim prevzemom lesa. Temu nasprotni položaj pa toženka tudi še izrečno priznava. — Plačilu prvega obroka 100.000 Din toženka ni nasprotovala. V pismu 20. maja izjavlja, da se je na obeh straneh mislilo, da bo do konca maja že ves les prevzet, da pa radi zaprek na tožnični strani še ni bilo mogoče ves les prevzeti in da je radi tega pripravljena le to plačati, kar je v istini prevzela. Isto ponavlja v pismu 24. maja, ki mu je sledila zamudna sodba za plačilo prvega obroka. O tožnični zamudi se torej dá govoriti le glede zadnje tretjine lesa, ki jo toženka niti do konca maja, niti doslej še ni prevzela; ne pa o kaki zamudi, ki bi se tikala celokupne in nedeljive dajatvene dolžnosti iz pogodbe. Tožeči stranki kvarne posledice njene zamude v izpolnitvi more toženka izvajati torej samo glede še ne prevzete zadnje tretjine blaga in ni dolžna plačati tudi te količine lesa, ki je še ni prevzela. Dolžna je pa plačati oni les, ki ga je že prevzela, ki je z njim tudi že mogla trgovsko raz-

polagati v svojo korist, a ga še ni plačala. Računsko je pa tega lesa neplačanega ena tretjina, torej neplačanega za 100.000 Din, in v tem obsegu tožnica toženko upravičeno toži.

Revizijsko sodišče je prizivno sodbo potrdilo. — Po čl. 359. trg. zak. odloča o deljivosti ali nedeljivosti datjave poleg posebnih svojstev pogodbenega predmeta tudi priroda pogodbe in namen strank. Ni da bi po sebi ne mogla biti deljiva dobava lesa, ki je bil kupljen v izvestni množini, najsi je bil kupljen počrez. Kajti dobava se more izvršiti brez gospodarske škode za prejemnika tudi v posameznih delnih množinah, če nima služiti dobava vse pogojene množine lesa v celoti izvestnemu namenu, ki mu ne bi bilo ustrezno z dobavo po delih. Da bi pa les, o katerem gre spor, le v celoti mogel služiti toženki in le v celoti ustrezati njenim namenom, njenim navedbam v pravdi ni moči posneti. Prizivna sodba je marveč ugotovila, da sta pravdni stranki sami imeli to datjatev za deljivo in da se je toženka celo sama izrekla pripravljena, da plača že izročeno ji delno množino lesa. Toženkine dolžnosti, da plača še ne plačani, a že prevzeti del lesa že sedaj, niti najmanj ne spremeni dejstvo, da je bilo blago prodano počrez. — Tudi računsko je prizivna sodba pravilna. Vsa sporna množina lesa je bila kupljena počrez, ne da bi se bila ob em razlikovala vrsta lesa, njegova obdelava, množina in vrednost iz ene vrste tega lesa, ki je izviral iz dveh partij, ki sta pa vrh tega bili tako pomešani na skladišču, da ju sploh ni mogoče razločiti. Že iz tega je razvidno, da je toženka sama vzela, da je vrednost lesa iz te ali one partije razmeroma enaka. Neutemeljen je torej toženkin prigovor v reviziji, ko bi se moralo šele ugotoviti, kakšen les je doslej prejela in kakšne vrednosti je ta les, t. j. je li res vreden 200.000 Din. Ne navaja po toženka niti najmanj, da je prevzela lesa res za manjšo vrednost nego ji je bilo naloženo s prizivno sodbo, da ga plača. Sploh ne navaja, kakšen les je bila vzela in kakšnega mora še dobiti. Revizijska izvajanja se sučejo le v pogojnih in ne je dobila les slabše vrste in da je lahko mogoče, da je boljši les ostal pri banki X. Ko revizija sama ne more jasno izraziti, da utegne biti tako, da re navesti točnejših podatkov, še celo ni moči trditi, da ne ustreza dejstvom

način, kakor je prizivna sodba ugotovila vrednost že izročene lesa, da je radi tega ugotovitev sama posledica bistveno nedostatnega postopanja in da se je toženki zgodila krivica, ki bi se radi nje smela pritoževati. R. St.

Fr. Zelenik:

Inventura in bilanca.

(Konec.)

Cenitev posameznih delov premoženja na inventuro.

Sedaj preidemo k razlagi cenitve posameznih premoženjskih delov. Najlažje je pravilno vpisati v inventuro:

a) gotovino, ker se postavi v inventuro pač le znesek, ki se nahaja na dan inventure v blagajni.

b) Imetek pri Poštni hranilnici. Vpiše se vsota, ki jo imamo na dan inventure pri čekovnem uradu v dobro.

c) Valute, t. j. denar tujih držav, se vključijo s kurzom na dan inventure. Vrednost tujega denarja se ravna po borznem kuru.

d) Vrednostni papirji (obligacije, akcije itd.). Obligacije nesejo določene obresti, druge pa v ugodnem slučaju dividende, t. j. deleže od dobička iz podjetja, pri katerem je lastnik delnice udeležen.

Vrednostni papirji imajo kurzno vrednost in se tedaj zabeležijo v inventuro s kurzno vrednostjo na dan inventure. (Na Nemškem zahteva trgovski zakon, da je vrednostne papirje zapisati s kurzno vrednostjo, ako je ta nižja od nominalne; ako je pa višja od nominalne, pa se mora zabeležiti ta.) Prišteti pa je k vrednosti še morebiti narasle obresti.

e) Rimese se v blagovnih trgovinah zabeležijo navadno brez diskonta, medtem ko bančna podjetja praviloma vedno odračunajo diskont.

f) Devize (menice v tuji valuti) je inventarizirati z denarnim kurzom, ki ga ima na dan inventure dotična valuta na borzi. Diskont se odračuna.

g) Blago. Pri blagu, ki ima tržno ceno, je za inventuro merodajna ta. Vendar pa se zabeleži lastna cena, ako je tržna cena višja od te. Vzame pa se za blago, ki je v svetovnem prometu (sladkor, petrolej, špirit itd.), lahko tudi uradno notirana borzna cena.

Ako blago nima tržne cene, n. pr. galanterijski in modni predmeti, pohištvo itd., se mora natančno ceniti cena, ki bi se v slučaju prodaje najbrže dosegla. Ako je taka cenitev nemogoča ali preveč nezanesljiva, je zabeležiti na b a v n o vrednost.

Pokvarjeno blago in blago, ki se ne da več prodati, se ne vpiše v inventuro, oziroma le z neznatnim zneskom »pro memoria«.

Blago med potjo se mora zabeležiti kot tako in z računsko vrednostjo.

h) Terjatve. Zanesljive terjatve se vključijo s polno, dvomljivo z bržčasno vrednostjo, neizterljive se izbrišejo. Tudi terjatve bi se morale diskontirati, ker vsi računi niso z dnevom inventure zapadli, vendar je to v blagovni trgovini skoraj nemogoče in se ne izvaja.

i) Mobilije se morajo vključiti prvo leto z nabavno vrednostjo. Pozneje pa se od vrednosti v prejšnji inventuri odbije v odstotkih določen odbitek. Ta odbitek se zove o d p i s. Odpis se ravna po obrabi, vendar se navadno računa od nabavne vrednosti, kar je edino pravilno. Čim hitreje se dotični predmet obrabi, več je treba odpisati.

k) Imobilije se vpišejo v prvi inventuri z nakupno ceno ali pa s cenjeno vrednostjo; pozneje pa se od vrednosti v prejšnji inventuri odbije v odstotkih določen odbitek, ki pa je seveda veliko manjši, kakor pri mobilijah. Pri zidanih mestnih hišah se odbije približno 1/2%, pri tovarniških poslopih 2—4%, pri skladiščih 3/4% do 1 1/2% nakupne cene. Odpis je treba vedno računati v odstotkih od prvotne vrednosti.

Pri posestvih se vobče ne odpisuje, ker ta ne izgublja na vrednosti, prej pridobivajo.

11. Pasiva.

Med pasiva beležimo na prvem mestu svoje dolgove, in sicer akcepte, t. j. menice, ki smo jih dolžni. Ako te menice zapadejo po inventuri, se diskontirajo po bančni obrestni meri.

Dolgove na blagu vključimo z eskomptirano vrednostjo. Blagovne trgovine pa se tudi pri akceptih in dolgovih na blagu ne ozirajo na diskont, ampak vključijo neokrajšane vsote.

Pri hipotekarnih in drugih dolgovih na posestvih je treba došteti morebiti že narasle, a še neporavnane obresti.

V ustanovni inventuri se po stari praksi zabeležijo vsi premoženjski predmeti z dejansko nabavno vrednostjo.

Bodočnost Donave.

V nižjeavstrijskem obrtnem društvu je govoril znani strokovnjak inženjer Halter o važnosti vodnih cest in o bodočnosti Donave. Najprej je razložil razmerje med tehniko in gospodarstvom. Velike ideje živijo v narodih že dolgo časa, preden omogoči tehnika njih izvedbo; nato pač gre z velikanskimi koraki naprej, kakor vidimo to pri letalstvu in pri radio. Enako rapidno napredovanje se kaže tudi pri vodnih cestah. Vodni promet je izvajal najprej konkurenčni boj s cesto, nato z železnico. Slednjič je začelo prevladovati mnenje, da sta si promet po suhem in promet po vodi samo dopolnilo in da naj gresta drug z drugim, ne pa drug proti drugemu. Vodnocoeno omrežje v kulturnih državah postaja vedno bolj obširno in važno. Prometno vprašanje se združuje z izrab-

ljanjem energije. Za izrabljanje vodne sile Donave imamo doslej samo načrte, velepotezne in drage.

V drugem delu predavanja je govoril Halter o pomenu Donave kot svetovne vodne ceste, ko bo enkrat zvezana z rečnimi sistemi zahoda, severa in vzhoda. Omenil je delo, ki ga bo še treba opraviti, da se da Donavi ta pomen. Govoril je o Češkoslovaški in njenem boju proti Dunaju ter o nalogah Dunaja. O tem tu ne bomo pisali. Slednjič je prav dobro omenil, da se da zahod z vzhodom potom Donave združiti uspešno šele tedaj, ko bodo odstranjene ovire v pririvu Donave na progi brzic med Moldovo in Turn-Severinom. Kljub 10-letnim naporom so ovire tam še zmeraj velikanke. Nazadnje se je dotaknil še Suppanovega predloga, naj se zgradi prekop od Črne vode do Črnega morja, s čimer bi odpadla neskončna dela ob izlivu rokava Sulina in bi se skrajšala pot v Carigrad za 500 kilometrov.

Trgovina.

Posvetovalni odbor za razstave v Filadelfiji. Ministrstvo trgovine in industrije je ustanovilo poseben odbor, ki naj izvede vse priprave za čim častnejšo udeležbo naše države na razstavi v Filadelfiji. Odboru predseduje sedanji poljedelski minister dr. Vasa Jovanović. V odbor je poklical minister trgovine in industrije iz Slovenije g. dr. Frana Windischerja, tajnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in podpredsednika industrijskih korporacij v Beogradu.

Švicarsko poslaništvo v Beogradu. Dosedanji honorarni generalni konzulat švicarske republike v Beogradu se je pred kratkim preuredil v švicarsko poslaništvo. Izredni poslanik in pooblaščen minister švicarske republike gosp. Ferdinand von Salis je dne 20. decembra 1925 izročil Nj. Vel. kralju poverilne listine. Posle poslaništva bo do nadaljnjega vodil kot začasní odpravnik poslov legacijski tajnik g. Karol von Jenner.

Visoka šola za trgovino in promet v Zagrebu. Dne 28. decembra m. l. je podpisal kralj ukaz, s katerim se pretvaja visoka šola za trgovino in promet v ekonomsko-komercialno visoko šolo. S tem je ta visoka šola dobila značaj vseučiliške fakultete. Doba študij na tej visoki šoli se je tem povodom podaljšala od 3 na 4 leta.

Falimenti v Češkoslovaški. Insolvenca, pri katerih je šlo za obveznosti nad 1 milijon čeških kron, so v letu 1925 tako po številu kakor po višini pasiv znatno padle. Kakor poroča »Pr. Pr.«, je bilo prijavljenih 43 večjih falimentov s skupnimi pasivi 243 milijonov čeških kron. V letu 1924 jih je bilo 53 s 312 milijoni čeških kron, torej za 15 primerov in za 70 milijonov čeških kron več. Poravnave je bilo letos 1646 napram 1611 v letu 1924, konkurzov pa 380 napram 440 v letu 1924.

Ruska zunanja trgovina zopet aktivna. Rusija je v mesecu avgustu uvozila bla-

„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznani najboljši
Odklanjajte slična a manj-
vredne izdelke!

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.

(Nadaljevanje.)

Niti zakon, niti delniški regulativ, niti naši statuti ne poznajo manjšinskega zastopstva v načelstvu. Po dosedanjem faktičnem položaju, ko je upravni svet obenem izvršilni in posvetovalni organ, je tudi težko misliti si, da bi manjšina bila zastopana v upravnem svetu. Kjer treba hitre odločbe, storjene z zavestjo popolne odgovornosti, treba tudi kolikor mogoče velike enotnosti. Ako bi pa upravni svet bil samo posvetovalni organ, bi bilo mogoče urediti ga tako, da bi bila v njem zastopana tudi manjšina, slično kakor velja za nadzorstveni svet.

Mnogi naših statutih zahtevajo, da mora član upravnega sveta biti delničar. Redno se to izraža tako, da mora oseba, izvoljena v upravni svet, v določenem roku na določenem mestu, zlasti v družbini poslovnici, založiti določeno število delnic, ki jih, dokler je član upravnega sveta, ne sme ne odsvojiti ne zastaviti. Če se ti pogoji ne izpolnijo, preneha

članstvo v upravnem svetu. Niso vsi statuti tako točni, nista vedno povedana mesto in rok založitve, dasi je prav, da se oboje pove, in pogost je pogršek, da so te delnice označene kot neodsvojljive in nezastavljive, kar seveda v toliko ni res, da bi založiteljevi upniki z izvršbo ne smeli seči po njih, nego pomeni le, da jih založitelj dobrovoljno ne sme odtegniti družbi, sicer bi se smatralo, da je prestal biti član upravnega sveta; ta posledica pa po smislu cele naprave brez dvoma nastopi tudi takrat, kadar se delnice ekskuzivno odtegnejo iz družbine neposredne ali posredne hrambe. Kajti namen cele naprave je dvojen: član upravnega sveta naj izkaže, da je delničar, torej — navadno s 50 delnicami — sam interesiran na prospehu podjetja, ki naj je pomaga voditi, obenem naj pa ima družba v rokah nekako varščino za škodo, ki bi ji jo založitelj povzročil s svojim poslovanjem. Oboje je dejanski prav malo vredno. Da založene delnice niso nikakršna prava varščina, je jasno, če vpoštevamo povprečno višino naših delnic; kaj pomeni danes 50 delnic po 100 Din, v primeri s škodo, ki jo član upravnega sveta lahko napravi? Tudi če šteje upravni svet recimo 10 članov, varščina še ni velika, kajti pomisliti treba, da bo kurz delnic pač padel, če se pokaže, da je

upravni svet tako kršil svoje dolžnosti, da treba seči na varščino. Kar se pa tiče izkaza osebnega interesa na uspevanju družbe, je vendar znano, da ni pretežno preskrbeti si delnic, celo na posodo, in da zlasti banke pošiljajo v upravne svete industrijskih družb, za katerimi stoje, svoje zaupnike z delnicami, ki so last banke ali pa morda pri nji samo zastavljene ali deponovane. Mislim, da cela naprava sicer nekoliko ovira, da bi v upravni svet prišli res strokovnjaki, dasi niso delničarji, pomaga pa delniški družbi bore malo, malo tudi upravnemu svetu samemu, ako bi recimo nameraval na ta način zagotoviti si izvestno število zanesljivih glasov v skupščini; za to je število delnic, ki se zahtevajo, zopet premajhno.

Nekoliko drugačna bi bila stvar, ako bi sedanja ravnateljstva (ali eksekutivni komiteji) prevzela zakonite funkcije načelstva in bi bil upravni svet le posvetovalni organ. Tu bi morda imelo nekaj smisla, da naj bodo člani delničarji; potrebnosti pa bi bile, ali vsaj koristne, še neke druge kavitale, n. pr. da je moral član že biti določen čas imetnik teh delnic — pri delnicah na imetnika včasih težko dokazati — da smejo mali delničarji zložiti delnice za manjšinskega zastopnika itd.

2. Minimalno število članov načelstva (upravnega sveta).

Statuti le izjemoma točno določajo absolutno število članov načelstva, navadno je določeno najnižje in najvišje število s pristavkom, da načelstvo sme svoje število popolniti do najvišjega števila s **koopciijo** in da je **mora** na ta način popolniti, če je število padlo pod najnižje statutarno število. Obenem je navadno za sklepčnost sej upravnega sveta, ki je brez izjeme kolegialen organ, določeno, da se morajo na sejo povabiti vsi člani in da mora določeno število biti res prisotno ali vsaj zastopano. Pogosto je namreč rečeno, da se **more** dati posamezen član načelstva pri seji zastopati po drugem članu načelstva, navadno z omejitvijo, da ni mogoče prevzeti več nego enega zastopstva.

(Dalje sledi.)

ga v vrednosti 46 milijonov zlatih rubljev, a izvozila je protivrednost za 51 milijonov rubljev. Prebitok znaša 5 milijonov zlatih rubljev.

Industrija.

Nova tekstilna tovarna v Beogradu. — Stavbeno podjetje »Neimar« namerava sezidati v beograjski okolici novo moderno tovarno za izdelovanje volnenih in ostalih tkanin. Z zidanjem prične že spomladi l. 1926.

Preselitev poljskih tekstilnih tovarov v našo državo. — Te dni se je vršila na Dunaju konferenca med zastopniki tekstilne industrije v Lodzu in nekaterimi čehoslovaškimi interesi glede ustanovitve tekstilnih tovarov v naši državi. Poljski interesi nameravajo inventar svojih tovarov na Poljskem preseliti v našo državo. Čehoslovaki bi se udeležili s primerno glavnico na teh podjetjih, potreben kredit pa bi dale dve dunajski banki. Čehoslovaki se bodo udeležili na podjetju s približno 10 milj. čeških kron, kredit dunajskih bank na tekoči račun pa bi znašal približno 10 milijonov avstrijskih šilingov.

Odpuščanje tekstilnih delavcev na Poljskem. — Poznanjska manufakturna tovarnica je odpustila 4000 delavcev. Tvrdka Grohmann & Schieber se je odločila znižati število delavstva. Znaná tekstilna tvrdka Gottesdiener je ustavila plačila. Pasive te tvrdke znašajo okrog enega milijona zlotih.

Denarstvo.

Omejitve v trgovini valut na Poljskem. Poljsko finančno ministrstvo je prepovedalo prosto trgovino z devizami. Poljska banka tudi pred to prepovedjo ni več kupovala dolarjev, da bi preprečila spekulacijo z ameriško valuto. Gospodarski krogi domnevajo, da bo ta ukrep brezuspešen, ker utegne tajna trgovina z devizami zavzeti še večji obseg in povzročiti državi ogromnejšo škodo, nego jo je utrpela ob dosedanjih prilikah.

Rusko finančne razmere. Berlinska ruska trgovska reprezentanca je pravkar izdala seznam ruskih kreditnih zavodov. Razen ruske državne banke z njenimi 450 filijalkami obsega sovjetski ruski bančni sistem akcijske banke, splošne banke in kooperativne banke. V prvonavedeni skupini so najvažnejše: Splošna banka za trgovino in industrijo (Prenbanka), Banka za zunanjo trgovino (Vneštorbanka), Elektrobanka, Banka za Daljni vzhod v Habarovsku, Banka za Jugozapad v Rostovu in Srednjeazijska banka v Taškentu. Število komunalnih bank znaša 27; najvažnejša v tej skupini je Moskovska banka. Te banke niso izključno javni zavodi. Vrh tega obstoji v Rusiji 9756 hranilnic in 14 mestnih hranilnic. Ta organizacija kreditnega gospodarstva je v svojih glavnih potezih podobna kreditni organizaciji v kapitalističnih državah. Specifičen sovjetski značaj imajo pogoji za poslovanje. Po poročilih znašajo menice, ki nosijo podpis sovjetskega trgovskega pooblaščenca v Berlinu in ki krožijo po Nemčiji, nad 300 milijonov mark. Kakor je znano, so sovjeti plačali svoje prve inozemske nakupe jako točno, za poznejše nabave pa so zahtevali daljše kredite in jih tudi dobili, sosebno v Nemčiji. Nasprotno pa dovoljujejo sovjeti inozemskim tvrdkam, ki nakupujejo v Rusiji, kredite v jako pičli meri.

Davki in takse.

Donos državne trošarine v mesecu oktobru 1925. Po uradni statistiki, se je v naši državi v mesecu oktobru 1925 pobralo 51.897.639 Din napram 73.498.616 Din v istem mesecu l. 1924. Največ se je nabralo na trošarini za sladkor, in sicer 25.770.039 Din. Od alkohola se je pobralo vsega skupaj 14.924.335 Din, od navadnega vina pa 3.743.240 Din.

Carina.

Carinski prejemki v tretji desetini meseca oktobra t. l. V tretji desetini meseca oktobra t. l. so pobrale na carini centralne carinske blagajne v Beogradu 17.040.263 Din, v Zagrebu 16 milijonov 288.203 Din, v Dubrovniku 3 milijone 643.680 Din, v Novem Sadu 13 milijonov 351.966 Din, v Splitu 3 milijone 703.771 Din, v Ljubljani 5.637.620 dinarjev, v Mariboru 4.890.708 Din, v Skoplju 4.403.252 Din in na Sušaku 1 milijon 612.836 Din, skupaj 87.219.241 dinarjev. V mesecu oktobru se je v ce-

loti pobralo 221.771.844 Din carine. Carinski prejemki izza uveljavljenja nove carinske tarife stalno naraščajo.

Promet.

Poslanec novega prometnega ministra g. Krsta Miletica prometnemu osoblju. Novi prometni minister je ob nastopu službe poslal prometnemu osoblju sledečo okrožnico: Ob prevzemu prometnega ministrstva smatram za prvo dolžnost, da pozdravim celokupno podrejeno osoblje. Promet v obče, a železniški in vodni specijelno ima skoro najvažnejšo vlogo ne samo v gospodarskem in obrambnem, ampak tudi v finančnem in ekonomskem življenju države. Da ustreza promet tej veliki nalogi, se mora vršiti popolnoma brezhibno v polnem obsegu svojih potreb. Da se to doseže, je potrebno, da vsakdo opravlja svojo službo najvestnejše po odredbah prometnih predpisov in zakonov. Zaradi tega pozivljam vse osoblje da se z vso močjo trudi, da vse predpise o varnosti in pravilnem izvrševanju službe v polnem obsegu izvede, a zakon o državnem prometnem osoblju glede vseh določb najstrožje uporablja, da tako delo in disciplino dvigne na najvišjo možno izmero. Posebno pozornost naj se posveča čl. 72. in 75. zakona, koje odredbe se morajo najtočnejše izvrševati. Pozivljam osoblje, da izrabi vse moči, da bodo naše prometne ustanove izvrševale svojo nalogo za potrebe države in naroda, katerega naj se s tem odškoduje za žrtve, katere mu povzroča promet in da se dvignejo prometne ustanove na ono višino upoštevanja, katerega po svoji važnosti zaslužijo. Ves predstojniški kader pozivljam, da s strokovnim in razumni delom v upravi izvede službo edino v interesu službe. Od svoje strani bom vztrajal na tem, da se služba v tehničnem in organizacijskem oziru najboljše vrši, a za socijalne težnje osoblja se bom brigal, kolikor mi bo to mogoče po proračunskih sredstvih in finančni možnosti. Prepričan sem, da bo celokupno osoblje moj pozdrav popolnoma razumelo in da bo vršilo svojo službo tako, kakor je pričakovati od ljudi, katerim je poverjena tako važna in delikatna naloga.

Telefonski promet z Ameriko. Poštno ministrstvo je dobilo obvestilo, da je nova telefonska linija med Južno Ameriko in Italijo dograjena. Ta linija je za sedaj najkrajša telefonska zveza z Ameriko. Po tej liniji se bodo pošiljali tudi brzojavi, ki bodo imeli oznako: Italkabl.

Uvoz, izvoz.

Izvoz vina v Avstrijo. Po trgovinski pogodbi z Avstrijo, ki je stopila v veljavo dne 16. septembra t. l., je dovolila Avstrija za uvoz našega vina v sodih z najmanj 13 hektoliterskimi stopnjami alkohola carino 30 zlatih kron za 100 kg. Poleg tega je dovolila proti plačilu iste carine uvoz 40.000 hl belega in 40.000 hl rdečega vina brez ozira na alkoholovost z omejitvijo na vino iz ljubljanske in mariborske oblasti. Uvoz vina je po avstrijskih predpisih vezan na uvozno dovoljenje, katero izdaja avstrijsko finančno ministrstvo (Bundesministerium für Finanzen).

RAZNO.

Likvidacija tobačne tovarne v Zagrebu? Tobakna tovarna v Zagrebu, ki se bavi z izdelovanjem smotk, je nastanjena na Ciglanu. Mestna občina je povišala najemnino za to hišo na 860.000 Din letno, a monopolska uprava noče pristati na ta povišek in namerava tovarno v Zagrebu, ki je itak pasivna, opustiti. Pred Božičem so se v tej zadevi vršila pogajanja med mestno in monopolsko upravo. Tekom pogajanj je mestna občina znižala najemnino na 400.000 Din, a odločilni faktorji so mnenja, da bo monopolska uprava odbila tudi to ponudbo in da namerava tovarno res likvidirati.

Ukinjenje vizuma med Švico in Avstrijo. Od dne 1. januarja 1926 je ukinjeno vidiranje potnih listin med Švico in Avstrijo. Od tega dne dalje torej avstrijski državljani, ki potujejo v Švico, ne potrebujejo vizuma švicarskih zastopstev v inozemstvu. Za prekoračenje švicarske meje zadostuje avstrijskim državljanom redni potni list. Edino avstrijski državljani, ki potujejo v Švico radi nastopa službe ali da si najdejo službo, morajo dobiti še nadalje dovoljenje za prestop meje od centrale Eidg. Fremdenpolizei v Bernu.

KUNEROL

**100% na čista mast iz kokozovih orehov,
zajamčeno izčiščena in higijenična,
se zopet dobiva
v vseh trgovinah.**

HELIJ IN NJEGOV POMEN ZA ZRAKOPLOVSTVO.

Helij je redka prvina in je niso odkrili na zemlji, temveč v žarečih plinovitih izbruhih na solnčni kroglji povodom popolnega solnčnega mrka leta 1868. Prvi odkritelj je Janssen; za njim Lockner in Frankland. Spektrum helija je označen nedvomno po rumeni črti, ki jo je ugotovil šele leta 1882 Palmieri pri spektroskopičnem raziskovanju lave iz Vezuovega žrela. Cleve in Ramsey sta leta 1895 spektroskopirala neko rudo, ki jo je dobil Nordenskjöld na Skandinaviji in ki so jo pozneje imenovali Cleveit. Spada v skupino urana. V kakšni obliki je helij kombiniran s sestavnimi deli cleveita, še ni dognano; dejstvo je, da dobimo helij s tem, da cleveit močno razgrejemo. Dobili so pa helij tudi v mineralnih vodah, v vključkih kamenite soli in raznih rudninah, potem pa tudi kot razkrojni produkt radioaktivnih snovi. V ozračju solnca in zvezd nepremičnic so velike množine helija, iz česar sklepamo na nahajanje velikih množin radioaktivnih snovi v solncu in v zvezdah nepremičnicah. Dalje je helij v našem zemskem ozračju. Z zrakom pride v dežnico, v vodo rek in morja, v zemljo, v kri živali in v zdušne mehurje kitov in rib. Leta 1912 sta Sievert in Bergner v razgretjem cleveita na 1000 do 1200 stopinj Celzija dobila isto množino helija kakor kemičnim potom. Dobivanje helija iz zraka je sicer malo zamudno, a vsikdar izpeljivo. Na 100 litrov zraka pride 0.15 kub. centimetrov helija. Helij je prevodnik elektrike in še enkrat tako težak kot vodik. Do leta 1908 je bil helij edini plin, ki ga niso mogli napraviti tekočega; prvi je izvršil to prof. Kammerlingh-Onnes na univerzi Leyden na Holandskem. Posebne važnosti je nahajanje helija v naravnih plinih, ki prihajajo iz zemlje. Iz vira takih naravnih plinov v petrolejskem okraju v Teksasu (Amerika) dobivajo pri mestu Petrolia blizu Worchu vsak mesec 14.000 do 20.000 kub. metrov helija. V zadnjem času so dobili take vire tudi v državi Utah in drugod.

V Worchu so zgradili državno tovarno za proizvodnjo helija iz naravnih plinov; tri stotine kubičnega metra stanejo okoli 10 centov ali desetinko dolarja proizvodjalnih stroškov. Ameriška vlada bo

proizvajanje helija v korist narodnega zrakoplovstva monopolizirala in misli, da ji bo v bodočnosti mogoče znižati nabavno ceno treh stotink kub. metra na tri cente. V Ameriki je nadomestilo vodika po heliju na ta način praktično izvedeno. Uporabljenost helija nam je razumljiva, če pomislimo, da je vodik gorljiv, helij pa ne. Zrakoplovi, napolnjeni z vodikom, so poleg nevarnosti požara in eksplozije, nezanesljivi tudi v tem, ker vodik iz ovoja ven zelo lahko uhaja, česar pri heliju ni. Pri vsem tem je vzgon pri zrakoplovu, ki je napolnjen s helijem, samo za 7.5% manjši kakor pri zrakoplovu, z vodikom napolnjenim. Razmeroma bogato nahajanje helija v plinovitih in petrolejskih ameriških okrajih je razvoju zrakoplovstva v Ameriki zelo ugodno in bi na ta način postala Amerika lahko nekako središče zrakoplovstva. S helijem napolnjene zračne ladje imajo poleg omenjene večje varnosti v prometu tudi to prednost, da jih ni treba tolikrat napolniti; helij drži več let, dočim so morali vodik obnoviti skoraj dvajsetkrat na leto. Kljub temu, da je cena helija precej visoka, bo obratovanje s helijem vsled imenovanosti lastnosti vendarle bolj poceni.

TRŽNA POROČILA.

Uradna cenitev kanadske in argentinske žetve. Kanadski statistični urad cenil pridelek kanadske pšenice na 467 milijonov bušlov. Lani so pridelali 263 milijonov bušlov. Skupna vrednost glavnih poljskih pridelkov je cenjena na 1.113.000.000 dolarjev, lani je pa znašala 995 milijonov dolarjev; torej je bilo lani žito dosti več vredno kot letos. Argentinski pšenični pridelek pa cenijo na 5.845.000 ton; lani je znašal 5.202.000 ton. Za eksport ga preostane 3.900.000 bušlov. Lanu so pa pridelali letos 1.900.000 ton, lani 1.245.000 ton. Pridelek ovsca cenijo na 1.231.000 ton, lani je znašal 776.000 ton. Torej na vseh koncih in krajih rekordne številke, in ni čudno, če so naši veleagrarci v skrbeh.

Naša zunanja trgovina. — Po podatkih carinske statistike je znašal naš izvoz v papirnatih dinarjih: v mesecu novembru 1924 Din 922.463.062, leta 1925 Din 687.727.175; v enajstih mesecih l. 1924 Din 8.585.597.753, v enajstih mese-

cih leta 1925 Din 8.236.115.443. — Po tonah in zlatih dnarjih je znašal izvoz v mesecu novembru 1924 397.989 ton in Din 69.164.153, v novembru leta 1925 376.820 ton in Din 63.152.174; v enajstih mesecih leta 1924 3.508.864 ton in Din 600.139.335, v istem času leta 1925 pa 4.043.727 ton za Din 722.018.911. V letu 1925 torej več za 534.863 ton in za Din 121.879.576, ali v tonah za 15.24%, v dinarjih za 20.30%.

V mesecu novembru t. l. je bil izvoz po teži in po vrednosti manjši nego v istem mesecu prejšnjega leta. To je predvsem povzročila nizka cena poljedelskih predmetov, vsled česar so poljedelci prodajo po možnosti zadrževali. Deloma je ta pojav povzročila tudi okrepitev dinarja in pričakovanje, da se bo izvozna carina znižala, vsled česar so izvozniki zavlačevali izvoz.

Naš izvoz je za prvih 11 mesecev t. l. po teži in po vrednosti v zlatih dinarjih izdatnejši, nego je bil v novembru preteklega leta. Pričakuje se, da se bo izvoz v spomladi leta 1926 še izdatnejše izboljšal, ker se je večina izvoznih carin ukinila ali vsaj znižala.

Glavni izvozni predmeti so bili v mesecu novembru 1925:

	milij. din.
les, stavbeni, 84.647 ton	70.3
les, drva, 38.182 ton	8.8
žita, 29.639 ton	74.2
koruza, 42.578 ton	71.5
suhe češplje, 8399 ton	44.9
jajca, 1213 ton	37.8
meso, 2060 ton	32.8
baker, 1380 ton	32.—
hmelj, 350 ton	29.1
goveja živina, 8073 glav	27.4
moka, 5904 tone	25.9

drobnica, 115.377 glav	20.7
prašiči, 10.577 glav	16.4
kudelj, 1459 ton	16.—
cement, 36.284 ton	15.3
fižol, 4645 ton	12.4
sveže sadje, 2389 ton	8.6
konji, 2254 glav	7.7
sir (kaškavalj), 234 ton	6.9
kože drobnice, 176 ton	5.9
opij, 7 ton	5.6
vse ostalo blago 110.360 ton	117.5

skupaj 687.7

Čo blago se je izvozilo v nastopne države:

Stavbeni les: Italija 55.7 milij. dinarjev, Ogrska 3.3, Francija 2.

Drva: Italija 6.4 milij. dinarjev, Ogrska 1.1.

Žito: a) pšenica: po Donavi preko Braile 65.8 milij. dinarjev, Grčija 6.7,

Avstrija 4.8; b) ostalo žito: Avstrija 3.8, Italija 2.9, Grčija 1.7.

Koruza: po Donavi preko Braile 26.6, Italija 17.4, Avstrija 13.8.

Suhe češplje: Nemčija 12.7, Italija 9.8, Češkoslovaška 5.7.

Jajca: Švica 12.9, Avstrija 9.4, Nemčija 8.4.

Meso: Avstrija 12.9, Nemčija 12.3, Češkoslovaška 4.2, Italija 0.8.

Baker: Nemčija 32.—.

Hmelj: Nemčija 16.3, Češkoslovaška 10.9, Avstrija 1.4.

Živa živina: Italija 11.9, Avstrija 8.9, Grčija 3.6.

Pšenična moka: Avstrija 15.—, Češkoslovaška 10.3.

V mesecu novembru 1925 (novembra 1924) se je izvozilo 2408 (2258) vagonov pšenice, 4258 (5419) vagonov koruze in 590 (1020) vagonov pšenične moke.

Na debelo **JADRAN** Na debelo

izvoza in uvozna družba z o. z.

V LJUBLJANI

Veletrgovina s špecerijskim, kolonijalnim blagom in deželni pridelki

Brzjavlj.: „JADRAN“, Ljubljana — Telefon interurban št. 113

KJE SE KUPI?

Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prašernovega spomenika ob vodi.
Najboljši živalni stroj za rodbinsko ali
gostinsko rabo, svetovno znanih znamk
Griffner - Adler - Phoenix.
Iskustna posameznica dela za stroje in ko-
leza, igle, olje, jermena, pnevmatika.
Pouk o vzdrževanju na stroji brezplačen —
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Veletrgovina v **A. ŠARABON**

v Ljubljani

priloga

špecerijsko
blago

raznoverstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznoverstno

rudninsko vodo

Lasna pražarna za

kavo in mlin za di-
šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vse
popravila in vožnja. Le prvovrstne
blago in delo po solidnih cenah nud!

JUGO-AVTO. d. s. o. z. v Ljubljani

Trgovci! Obrtniki!

Pri tvrdki

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu rešernovega spomenika, ob vodi

dobite vse potrebščine za šivilje, krojače,

čevljarje in sedlarje

na veliko in malo

po najnižji dnevni ceni.

Brodarsko akcionarsko društvo

Sedež: Beograd „**OCEANIA**“ Rovnateljstvo: Sušak
Glavno odpravnništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga Jadransko morje, Marseille, Špa- nija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

"	Šibenika	"	4.
"	Sušaka	"	10.
"	Trsta	"	18.

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valen-
cijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Teneriffe in
Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih mednarodnih.

Petnajstidnevna trgovska proga za Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruže za: Patras, Kal-
mato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po
potrebi Glytion, Dedeagac, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku
in glavno odpravnništvo v Trstu ali na društvena
zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorči-
čeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za
vsa v tiskarsko
stroko spadajoča
dela. Tiska vse
tiskovine za trgo-
vino, industrijo in
urade; časopise,
knjige, koledarje,
letake, posetnice
i. t. d. i. t. d.
Lasna knjigovoznica.

GROM

D. Z. O. Z.

carinski posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov. Brzjavlj.: „GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK

Telefon interurban
št. 454

Obavila vse v to
stroko spadajoče
posle najhitreje in
pod najkulantnimi
pogoji.

Zastopniki družbe
spalnih voz
S. O. E.
za ekspresne
pošiljke.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska c. 4. (v lastni stavbi)

KAPITAL IN REZERVE Din 19.000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj.: TRGOVSKA

Telefoni: 139, 146, 458.

Podružnice:

Maribor, Kamnik, Konjice,
Novo mesto, Ptuj, Rakek,
Slovenjgradec.

Ekspozitura:

Prevalje

Naročajte „Trgovski list“